

Ραντουάν Νασσάρ ένα ποτήρι οργή

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΑΘΗΝΑ ΨΥΛΛΙΑ

ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΚΛΑΣΙΚΟΙ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΠΑΤΑΚΗ

ΡΑΝΤΟΥΑΝ ΝΑΣΣΑΡ

Ένα ποτήρι οργή

Μετάφραση από τα πορτογαλικά

ΑΘΗΝΑ ΨΥΛΛΙΑ

**ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΠΑΤΑΚΗ**

Η έκδοση του έργου πραγματοποιήθηκε με την ενίσχυση που παρέχει η Ειδική Γραμματεία Πολιτισμού του Υπουργείου Τουρισμού της Βραζιλίας και το Ίδρυμα Εθνικής Βιβλιοθήκης, από κοινού με το Ινστιτούτο Γκιμαράες Ρόζα του Υπουργείου Εξωτερικών της Βραζιλίας.

Obra publicada com o apoio da Secretaria Especial da Cultura – Ministério do Turismo do Brasil/Fundação Biblioteca Nacional em conjunto com o Instituto Guimaraes Rosa do Ministério das Relações Exteriores do Brasil.

BIBLIOTECA NACIONAL

SECRETARIA ESPECIAL DA CULTURA

MINISTÉRIO DO TURISMO

MINISTÉRIO DAS RELAÇÕES EXTERIORES

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως άνευ γραπτής αδείας του εκδότη η κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο (ηλεκτρονικό, μηχανικό ή άλλο) αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

Εκδόσεις Πατάκη – Σύγχρονοι Κλασικοί – 54

Ραντουάν Νασσάρ, *Ένα ποτήρι οργή*

Raduan Nassar, *Um copo de cólera*

Μετάφραση από τα πορτογαλικά: Αθηνά Ψυλλιά

Υπεύθυνος έκδοσης: Κώστας Γιαννόπουλος

Επιμέλεια: Γιώτα Κακαρούκα

Διορθώσεις: Μάγδα Τικοπούλου

Σελιδοποίηση: Κατερίνα Σταματοπούλου

Copyright© Raduan Nassar, 1978, 1984, 1992

Copyright© για την ελληνική γλώσσα Σ. Πατάκης ΑΕΕΔΕ

(Εκδόσεις Πατάκη), 2017

Πρώτη έκδοση στην πορτογαλική γλώσσα από τις εκδόσεις

Companhia das Letras, Σάο Πάολο 1978

Πρώτη έκδοση στην ελληνική γλώσσα από τις Εκδόσεις Πατάκη,

Αθήνα, Οκτώβριος 2023

KET B536 ΚΕΠ 22/23 ISBN 978-960-16-8284-6

ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΚΛΑΣΙΚΟΙ

**ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΠΑΤΑΚΗ**

ΠΑΝΑΓΗ ΤΣΑΛΔΑΡΗ (ΠΡΩΗΝ ΠΕΙΡΑΙΩΣ) 38, 104 37 ΑΘΗΝΑ,

ΤΗΛ.: 210.36.50.000, 210.52.05.600, 801.100.2665, ΦΑΞ: 210.36.50.069

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ: ΕΜΜ. ΜΠΕΝΑΚΗ 16, 106 78 ΑΘΗΝΑ,

ΤΗΛ.: 210.38.31.078

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ: ΚΟΥΡΤΣΑΣ (ΤΕΡΜΑ ΠΟΝΤΟΥ - ΠΕΡΙΟΧΗ Β' ΚΤΕΟ),

570 09 ΚΑΛΟΧΩΡΙ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ,

ΤΗΛ.: 2310.70.63.54, 2310.70.67.15, ΦΑΞ: 2310.70.63.55

Web site: <http://www.patakis.gr> • e-mail: info@patakis.gr, sales@patakis.gr

«Κανείς δεν κατευθύνει αυτόν
που ο Θεός έβγαλε απ' τον δρόμο του!»

«Ωσαννά! Ιδού το αρσενικό, έρχεται!
Νάρκισσε! Πάντα απόμακρος κι εύθραυστος,
βλαστάρι της αναρχίας!...»

Π ε ρ ι ε χ ό μ ε ν α

Η άφιξη

[11]

Στο κρεβάτι

[13]

Το ξύπνημα

[19]

Το ντους

[21]

Ο πρωινός καφές

[25]

Η έκρηξη

[29]

Η άφιξη

[81]

Η άφιξη

ΚΙ ΟΤΑΝ ΕΦΤΑΣΑ το απόγευμα στο σπίτι μου, στο 27ο χιλιόμετρο, εκείνη με περίμενε ήδη στο γρασίδι και ήρθε να μου ανοίξει την εξώπορτα για να μπω με το αυτοκίνητο, και μόλις βγήκα από το γκαράζ, ανεβήκαμε μαζί τη σκάλα προς το λιακωτό και με το που μπήκαμε, άνοιξα αμέσως τις κουρτίνες και καθίσαμε στις ψάθινες καρέκλες, τα μάτια μας στραμμένα στον απέναντι λόφο, εκεί όπου έδυε ο ήλιος, ήμασταν κι οι δυο μας σιωπηλοί, όταν εκείνη με ρώτησε «τι έχεις;», αλλά εγώ, εντελώς αλλού, παρέμεινα απόμακρος και σιωπηλός, με τη σκέψη χαμένη στο κόκκινο της δύσης, και, μόνο επειδή επανέλαβε επίμονα την ερώτηση, της απάντησα «έχεις φάει;» κι αφού εκείνη είπε «αργότερα», σηκώθηκα και πήγα χωρίς βιασύνη στην κουζίνα (εκείνη ήρθε πίσω μου),

πήρα μια ντομάτα από το φυγείο, πήγα στον νερο-
χύτη και την έπλυνα, μετά έπιασα την αλατιέρα από
το ντουλάπι και κάθισα στο τραπέζι (εκείνη από
απέναντι παρακολουθούσε κάθε μου κίνηση, παρότι
εγώ, απαθής, έκανα πως δεν καταλαβαίνω), και μό-
νο όταν βρέθηκα στο στόχαστρο της ματιάς της, άρ-
χισα να τρώω την ντομάτα, αλατίζοντας σιγά σιγά
όση μου απέμενε στο χέρι, δαγκώνοντας με προσποιη-
τό ζήλο, για να δείξω τα δόντια μου, δυνατά σαν του
αλόγου, ξέροντας πως τα μάτια της δεν ξεκολλούσαν
από το στόμα μου, ξέροντας πως πίσω από τη σιωπή
της εκείνη σπαρταρούσε από ανυπομονησία, και πά-
νω απ' όλα ξέροντας πως όσο πιο αδιάφορος φαινό-
μουν τόσο πιο πολύ με ήθελε, το μόνο σίγουρο είναι
ότι, όταν έφαγα την ντομάτα, την άφησα εκεί στην
κουζίνα και πήγα να πάρω το ραδιόφωνο από το σα-
λόνι, και, χωρίς να επιστρέψω στην κουζίνα, βρεθή-
καμε ξανά στον διάδρομο και χωρίς να πούμε λέξη
μπήκαμε σχεδόν ταυτόχρονα στο μισοσκότεινο δω-
μάτιο.

Στο κρεβάτι

ΓΙΑ ΜΙΑ ΣΤΙΓΜΗ μέσα στο δωμάτιο μοιάζαμε με δυο ξένους που κάποιος τους παρακολουθούσε, κι αυτός ο κάποιος ήμασταν πάντα εγώ κι εκείνη, κι οι δύο έπρεπε να κοιτάζουμε αυτό που έκανα εγώ, κι όχι αυτό που έκανε εκείνη, οπότε κάθισα στην άκρη του κρεβατιού και άρχισα με την ησυχία μου να βγά-ζω τα παπούτσια και τις κάλτσες, έπιασα τα γυμνά μου πόδια με τα χέρια και τα ένιωσα απολαυστικά υγρά, σαν να είχαν ξεριζωθεί από το χώμα μόλις εκείνη τη στιγμή, και μετά βάλθηκα να κινούμαι με συγκεκριμένο σκοπό, προφασισζόμενος μικρές αφορμές για τα βήματά μου, με το ρεβέρ του παντελονιού να σέρνεται ελαφρά στο πάτωμα, καλύπτοντας εν μέρει τα πόδια μου με κάποιο μυστήριο, ξέροντας ότι αυτά, ξυπόλυτα και πάλλευκα, ενσάρκωναν επά-

ξια τη ρώμη της επερχόμενης γύμνιας μου, και γρήγορα την άκουσα να ανασαίνει βαθιά δίπλα στην καρτέλα, όπου εκείνη, παραδομένη ίσως ήδη στην απελπισία, έτσι όπως πάλευε να βγάλει τα ρούχα της, μπερδευε τα δάχτυλά της στην τιράντα που έπεφτε στο μπράτσο, κι εγώ, προσποιούμενος πάντα, ήξερα πως όλα αυτά ήταν αληθινά, και γνωρίζοντας, όπως μόνο εγώ γνώριζα, την εφιαλτική της εμμονή με τα πόδια και πιο συγκεκριμένα τα δικά μου, με το σταθερό βήμα και το καλοσχηματισμένο περιγραμμά, λίγο ροζιασμένα στα δάχτυλα και νευρικά τονισμένα από φλέβες και τένοντες γύρω από τον αστράγαλο, χωρίς να έχουν χάσει ωστόσο την ντροπαλή όψη της τρυφερότητας τους ρίζας, πήγαινα πέρα δώθε με τα υπολογισμένα μου βήματα, διαστέλλοντας συνεχώς την αναμονή με το παραμικρό πρόσχημα, όταν όμως εκείνη βγήκε από το δωμάτιο και μπήκε για μια στιγμή στο μπάνιο, έβγαλα γρήγορα το παντελόνι και το πουκάμισο και πέφτοντας στο κρεβάτι την περίμενα σκληρός κι έτοιμος, απολαμβάνοντας στη σιωπή το βαμβάκι του σεντονιού που με σκέπαζε, κι αμέσως μετά έκλεισα τα μάτια και σκεφτόμουν ποια τεχνάσματα θα χρησιμοποιούσα (από τα πολλά που ήξερα), κι έβαλα με τον νου μου όλα όσα κάναμε, πώς εκείνη ριγούσε στις πρώτες συσπάσεις του δικού μου στόματος και στη λάμψη

που χάλκευα στα μάτια μου, όπου αναδυόταν ό,τι πιο χυδαίο και πρόστυχο είχα μέσα μου, ξέροντας πως μαγεμένη από αυτή την άλλη μου πλευρά θα φώναζε όπως πάντα «να το το κάθαρμα που αγαπάω», κι έφερα στον νου μου μια άλλη γνώριμη κίνηση του παιχνιδιού μας, απλό προοίμιο στα επόμενα, ανύποπτα ακόμη, γυρίσματα της πλοκής, αλλά τόσο απαραίτητη όσο είναι η πρώτη κίνηση ενός απλού πιονιού στη σκακιέρα, κίνηση κατά την οποία εγώ έκλεινα το χέρι της μέσα στο δικό μου, άνοιγα ένα ένα τα δάχτυλά της εμπνέοντάς τους θάρρος και τα οδηγούσα υπό τον απόλυτο έλεγχο μου στις τρίχες του στήθους μου, ώσπου εκείνα, μιμούμενα τα δικά μου δάχτυλα κάτω από το σεντόνι, να αναπτύξουν μόνα τους την κρυφή, αριστοτεχνική τους δράση, ή σε επόμενο στάδιο, όταν είχαμε εξερευνήσει επιμελώς τρίχες, εξογκώματα και τις πάμπολλες μυρωδιές μας, και οι δυο γονατιστοί μετρούσαμε τη μακρύτερη διαδρομή ενός μοναδικού φιλιού, οι παλάμες μας ενωμένες, τα μπράτσα να ανοίγουν σε μια άσκηση χριστιανική σχεδόν, τα δόντια να δαγκώνουν το στόμα του άλλου σαν να δάγκωναν τη μαλακιά σάρκα της καρδιάς και με μάτια κλειστά, ελευθερώνοντας τη φαντασία στις καμπύλες των περιστροφών μας, είδα και τον εαυτό μου να αναλαμβάνει δράση, είτε αυτήν όπου εγώ, σε έκσταση, ανασηκωνόμουν

αγέρωχα απ' τη σέλα της κοιλιάς της και ικανοποιούσα πρόωρα το δικό της (και δικό μου) παράξενο καπρίτσιο, εκτοξεύοντας απότομες και βίαιες ριπές γαλακτερού γλοιού, που κολλούσε πάνω στο δέρμα του προσώπου και στο δέρμα του στήθους της, είτε την άλλη, λιγότερο παρορμητική, αργής ωρίμανσης, που ο καρπός της αναπτυσσόταν ως ένα βουβό και υπομονετικό κρεσέντο σκληρών συσπάσεων κι όπου, με μένα μέσα της, χωρίς να κουνηθούμε, με μανιασμένες κραυγές φτάναμε στον επιθανάτιο ρόγχο της ύψιστης κορύφωσης, και σκέφτηκα ακόμη το επικίνδυνο άλμα ανατροπής, όταν εκείνη μπρούμυτα μου πρόσφερε γενναϊόδωρα μιαν άλλη βοσκή, κι όπου τα μπράτσα και οι παλάμες μου, συμμετρικά και σχεδόν μηχανικά, την άρπαζαν κάτω απ' τους ώμους, πιέζοντας και προσαρμόζοντας, σημείο προς σημείο, την αλειμμένη μάζα των κορμιών μας, και σκεφτόμουν διαρκώς τις παλάμες μου με τη φαρδιά τους ανάστροφη, και πόσο χρήσιμες ήταν σε αυτή τη γεωμετρία του πάθους, επινοημένη από μένα τον ίδιο, τόσο πετυχημένα, που αναπόφευκτα την οδηγούσε να πει με ειλικρινή παράδοση «υπέροχος, υπέροχος, είσαι μοναδικός», κι από εκεί η σκέψη μου πήγε στις στιγμές ανάνηψης, στα τσιγάρα που καπνίζαμε μετά από κάθε δηλητηριασμένη φούσκα σιωπής, ή έτρεχε στις συζητήσεις μας, όταν πίναμε καφέ απ' το θερμός

(το σκάγαμε απ' το κρεβάτι γυμνοί και πηγαίναμε να βεβηλώσουμε το τραπέζι της κουζίνας), όπου εκείνη προσπαθούσε να μου περιγράψει τη συγκεχυμένη εμπειρία του οργασμού της, με μνεία πάντα στη δική μου σιγουριά και τόλμη με την οποία καθοδηγούσα την τελετουργία, και αδυνατώντας να κρύψει την έκπληξή της για την επανειλημμένη επίκληση του ονόματος του Θεού στις χυδαιολογίες μου, προπάντων όμως μου έλεγε πόσα της είχα μάθει, ειδικά για την επίγνωση της πράξης μέσα από τα μάτια μας, που συχνά ακολουθούσε, πέτρα την πέτρα, κάθε τάνυσμα της σπασμωδικής διαδρομής, και τότε εγώ της έλεγα για τη δική της ευφυΐα, που πάντα επαινούσα ως το μεγαλύτερο προτέρημά της στο κρεβάτι, μια ευφυΐα σβέλτη και ενεργητική (έστω κι αν έπρεπε εγώ πάντα να την τσιγκλάω), εξαιρετικά ανοιχτή σε όλες τις παρεισφρήσεις, κι εν συνεχεία κατέληγα να μιλάω επίσης για μένα, συναρπάζοντάς τη με τις εσκεμμένες (αν και όχι πάντα) αντιφάσεις του χαρακτήρα μου, διδάσκοντας ανάμεσα σε άλλα φούμαρα πως εγώ, το κάθαμα, ήμουν αγνός κι αμόλυντος, κι εκεί, με τα μάτια μου πάντα κλειστά, σκεφτόμουν πολλά ακόμη μέχρι να βγει εκείνη από το μπάνιο, αφού η φαντασία είναι πολύ γρήγορη ή ο χρόνος της είναι διαφορετικός, γιατί επεξεργάζεται και ανακατεύει ταυτόχρονα πράγματα ανόμοια και αναπάντε-

χα, ώσπου αντιλήφθηκα τα βήματά της στον διάδρομο, και τότε ήταν ώρα να ανοίξω τα μάτια για να βεβαιωθώ ότι τα πόδια μου, που εξείχαν από το σεντόνι, είχαν τη σωστή στάση, παρατηρώντας, όπως πάντα, τις καστανές τρίχες που φύτρωναν στον τارسό και στα μακρύτερα δάχτυλα, πόση χάρη και σοβαρότητα ταυτόχρονα τους έδιναν, φρόντισα όμως αμέσως να κλείσω ξανά τα μάτια μου, όταν την ένιωσα να μπαίνει στο δωμάτιο, μαντεύοντας πια τη φλεγόμενη μορφή της εκεί κοντά και ξέροντας πώς θα άρχιζαν όλα, δηλαδή: απαλά, πολύ απαλά, θα πλησίαζε τα πόδια μου, που κάποτε είχε συγκρίνει με δυο λευκούς κρίνους.